

GD Programma BVD-vrij Certificering

Gewijzigd per maart 2016

1. Aan- en afmelden

1.1 Aanmelden

Aanmelden voor deelname aan het GD Programma BVD-vrij Certificering kan schriftelijk of via www.gddiergezondheid.nl/bvd. Een aanmeldformulier is verkrijgbaar bij de DierGezondheidsAdministratie herkauwers (DGA) van GD (tel. 0900- 1770). De deelname gaat in zodra GD het aanmeldformulier volledig ingevuld en ondertekend heeft ontvangen en verwerkt. Bij de aanmelding kan de veehouder aangeven of hij na het behalen van de status 'BVD-vrij' zijn veestapel wil bewaken d.m.v. 'onderzoek op antistoffen' of d.m.v. 'onderzoek op virus'. Wordt er geen keuze aangegeven dan zal de bewaking plaatsvinden d.m.v. onderzoek op antistoffen. De basis van elk GD-certificeringsprogramma is de Identificatie en Registratie (I&R)* van de runderen. Een correcte uitvoering van de I&R is dan ook een voorwaarde voor deelname aan het programma en voor het verkrijgen van de bijbehorende statussen.

Alle GD-abonnementen zijn kwartaalabonnementen (een kwartaal loopt van januari tot en met maart, van april tot en met juni, van juli tot en met september en van oktober tot en met december). De abonnementen worden elk kwartaal stilzwijgend verlengd voor de duur van een kwartaal.

1.2 Afmelden

De veehouder kan zijn abonnement schriftelijk opzeggen tegen het einde van een kwartaal. Indien een UBN wordt opgegeven zal GD de dag waarop de schriftelijke bedrijfsbeëindiging bij GD is binnengekomen, beschouwen als de dag waarop het abonnement van dat UBN is beëindigd.

1.3 Facturering

De kosten voor het abonnement worden per kwartaal aan de veehouder gefactureerd.

2. Onderzoek

Onderzoek in het kader van dit certificeringsprogramma wordt aangestuurd door GD. Voor de uitvoering van het programma is het noodzakelijk dat de monsters tijdig (binnen de in de aansturingsbrief aangegeven termijn) en volledig worden aangeleverd. Uitslagen van het GD-laboratorium van niet door GD aangestuurd onderzoek worden - indien geldig - op dezelfde wijze afgehandeld. Indien de onderzoeksuitslag gunstig is, betekent dit dat er in geen enkel monster BVD-virus of -antistoffen zijn aangetoond. Een ongunstige onderzoeksuitslag betekent dat er in één of meer monsters wél BVD-virus of -antistoffen zijn aangetoond. Een onvolledige uitslag betekent dat er minder onderzoek heeft plaatsgevonden dan op basis van aansturing vanuit GD werd verwacht. In het kader van dit programma is het nodig om alle virusdragende runderen af te voeren. GD gaat er van uit dat deze dieren worden afgevoerd voor de slacht. In alle andere gevallen is het in verband met vrijwaring tegen vervolgschade nodig dat de verkoper de koper schriftelijk informeert over de ongunstige onderzoeksuitslag van (het/de) betreffende rund(eren). Alle kosten (zoals abonnementskosten en kosten voor monsternamen en laboratoriumonderzoek) zijn voor rekening van de veehouder.

* Conform de Regeling identificatie en registratie van Dieren Min. LNV.

3. Intakeonderzoek

Na verwerking van het aanmeldingsformulier start het programma met het in beeld brengen van de aanwezigheid van BVD-virus op het bedrijf. Dit gebeurt via een intakeonderzoek dat wordt aangestuurd door GD. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de door de veehouder op het aanmeldformulier ingevulde gegevens, aangevuld met de I&R-gegevens. Na aansturing heeft de veehouder 10 weken de tijd om de benodigde monsters in te sturen.

3.1. Status tijdens intakeonderzoek

Zodra het aanmeldformulier is verwerkt krijgt het bedrijf de status 'in onderzoek'.

3.2. Intakeonderzoek voor melkleverende bedrijven

Het intakeonderzoek voor melkleverende bedrijven bestaat uit:

- a. tankmelkonderzoek op BVD-virus (N.B.: In één tankmelkmonster mag van maximaal 300 melkgevende runderen melk zitten. De veehouder geeft op de stallijst aan welke runderen vertegenwoordigd zijn per tankmelkmonster. De stallijst wordt door GD met de aansturingsbrief voor het onderzoek meegezonden), én
- b. individueel bloedonderzoek op BVD-virus van alle runderen met een leeftijd van > dan 30 dagen waarvan geen melk in de tank aanwezig was.

3.3. Intakeonderzoek voor niet melkleverende bedrijven

- a. Indien er op het bedrijf runderen aanwezig zijn met een leeftijd van > 30 dagen, bestaat het intakeonderzoek uit individueel bloedonderzoek op BVD-virus van alle runderen met een leeftijd van > 30 dagen.
- b. Indien er op het bedrijf geen runderen met een leeftijd van > 30 dagen aanwezig zijn, maar wel jongvee, dan gaat het bedrijf direct door naar het aanvullend jongveeonderzoek (zie punt 4).
- c. Indien er op het bedrijf geen runderen aanwezig zijn, krijgt het bedrijf direct de status 'BVD-vrij' en gaat door naar het bewakingsonderzoek (zie punt 5, 6 en 7).

3.4. Uitslag tankmelk intakeonderzoek ongunstig

Wanneer de uitslag van een tankmelkonderzoek ongunstig is, dan is het nodig om van alle melkgevende runderen die in het tankmelkmonster vertegenwoordigd waren binnen 10 weken individuele bloedmonsters in te sturen voor virusonderzoek.

3.5. Virus aangetoond

Wanneer bij het intakeonderzoek bij één of meerdere runderen virus wordt aangetoond, dan is het nodig om deze runderen af te voeren. Het bedrijf krijgt hierover bericht van GD (zie punt 9).

4. Aanvullend jongveeonderzoek

4.1. Startdatum aanvullend jongveeonderzoek

Is het intakeonderzoek (zie punt 3) volledig uitgevoerd en is er bij geen enkel onderzocht rund virus aangetoond, of zijn de aangetoonde virusdragers tijdig afgevoerd, dan wordt het aanvullend jongveeonderzoek opgestart. De startdatum van dit aanvullend jongveeonderzoek wordt gemarkeerd (= 'startdatum aanvullend jongveeonderzoek') op basis van de afvoerdatum van het laatste rund waarbij BVD-virus is aangetoond of de datum waarop het intakeonderzoek is afgerond. Het aanvullend jongveeonderzoek duurt (afhankelijk van de onderzoeksuitkomsten) tenminste 10 maanden aansluitend op de startdatum.

4.2. Inhoud aanvullend jongveeonderzoek

Het aanvullend jongveeonderzoek bestaat uit virusbloedonderzoek van alle runderen met een leeftijd van > 30 dagen die nog niet zijn onderzocht op BVD-virus. Dit onderzoek vindt plaats op aansturing van de GD, maar kan ook geheel of gedeeltelijk op initiatief van de veehouder plaatsvinden. De veehouder ontvangt schriftelijk bericht wanneer er op 5 en 10 maanden na de startdatum van het aanvullend jongveeonderzoek runderen op het bedrijf aanwezig zijn van > 30 dagen oud die nog niet zijn onderzocht. De monsters kunnen dan alsnog worden ingezonden. Wanneer na de aansturing op 10 maanden de voor het (aanvullend) onderzoek benodigde monsters onvolledig of niet (tijdig) worden ingestuurd wordt het abonnement beëindigd.

Runderen mogen ook direct bij geboorte via een oorbiopt op BVD-virus worden onderzocht. Van 15 maart tot 31 december 2016 voert GD een pilot uit. In deze periode accepteert GD in het kader van dit reglement de uitslagen van BVD-oorbioptonderzoek van BeterVee B.V. te Maastricht, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- de uitslagen worden rechtstreeks door BeterVee bij GD aangeleverd;
- alle BVD-uitslagen van het UBN moeten door BeterVee worden aangeleverd (geen voorselectie).

GD streeft ernaar om de uitslag binnen 5 werkdagen na ontvangst van de uitslag te verwerken. Wanneer de uitslag niet tijdig wordt ontvangen, wijzigt de bedrijfsstatus automatisch.

4.3. Uitslag aanvullend jongveeonderzoek ongunstig —> afvoer en vaststelling nieuwe startdatum aanvullend jongveeonderzoek

Bij één of meer ongunstige uitslagen van het aanvullend jongveeonderzoek is het nodig om deze runderen af te voeren (zie punt 9). Na afvoer van de virusdragers wordt het aanvullend jongveeonderzoek opnieuw opgestart. GD stelt een nieuwe 'startdatum aanvullend jongveeonderzoek' vast. De periode van 10 maanden als genoemd onder punt 4.2. begint opnieuw te lopen.

4.4. Uitslag aanvullend jongveeonderzoek gunstig —> status BVD-vrij

Wanneer het aanvullend jongveeonderzoek uitsluitend gunstige uitslagen oplevert krijgt het bedrijf na 10 maanden de status 'BVD-vrij'. Het bedrijf gaat door naar het bewakingsonderzoek. Afhankelijk van de bij aanmelding gemaakte keuze vindt daarna aansluitend onderzoek op antistoffen plaats (zie punt 5) of virusonderzoek (zie punt 7).

4.5. Virusonderzoek uitgevoerd bij rund met een leeftijd van < 30 dagen

Wanneer er een virusonderzoek wordt uitgevoerd bij een rund jonger dan 30 dagen dan is deze uitslag alleen geldig indien er BVD-virus bij het rund wordt aangetoond. Na afvoer van de virusdrager wordt het aanvullend jongveeonderzoek opnieuw opgestart (nieuwe startdatum aanvullend jongveeonderzoek). Indien het onderzoek van een rund jonger dan 30 dagen geen BVD-virus aantoonde is de uitslag niet geldig. Het dier moet opnieuw worden onderzocht zodra het tenminste 30 dagen oud is. Dit geldt niet voor onderzoek via een oorbiopt op BVD-virus. Dit kan vanaf de geboorte van een kalf.

5. Bewakingsonderzoek op basis van antistoffen

5.1. Startdatum bewakingsonderzoek

De datum waarop het aanvullend jongveeonderzoek met gunstig resultaat is afgerond, is tevens de 'startdatum bewakingsonderzoek'. Het bedrijf krijgt de status 'BVD-vrij'. Vanaf dat moment stuurt de GD elke zes maanden het bewakingsonderzoek aan op basis van antistoffen (tenzij bij de aanmelding is gekozen voor virusonderzoek). Na aansturing heeft de veehouder 8 weken de tijd om de benodigde monsters in te sturen.

5.2. Inhoud bewakingsonderzoek op basis van antistoffen

Het bewakingsonderzoek bestaat uit een bloedonderzoek op antistoffen van 5 runderen in de leeftijdscategorie van 8 t/m 12 maanden (> 243 dagen en < 365 dagen). Wanneer er op het bedrijf geen 5 runderen aanwezig zijn in deze leeftijdscategorie, dan vindt het bloedonderzoek plaats bij 5 runderen uit de leeftijdscategorie van 8 t/m 15 maanden (> 243 dagen en < 456 dagen). Zijn er in de laatstgenoemde categorie geen 5 runderen aanwezig, maar wel 3 of meer runderen in deze leeftijdscategorie, dan worden alle runderen in die categorie aangestuurd voor onderzoek. Zijn er minder dan 3 runderen in deze leeftijdscategorie aanwezig, dan hoeft er die periode geen bewakingsonderzoek te worden uitgevoerd.

5.3. Uitslag bewakingsonderzoek gunstig

Het bedrijf behoudt de status 'BVD-vrij' zolang het bewakingsonderzoek tijdig en volledig wordt uitgevoerd en bij maximaal één onderzocht rund antistoffen worden aangetoond.

5.4. Bewakingsonderzoek niet tijdig en/of volledig —> observatie —> onbekend

Wanneer de voor het bewakingsonderzoek benodigde monsters niet binnen de door de GD aangegeven termijn van 8 weken na aansturing zijn ontvangen, wijzigt de status van het bedrijf van 'BVD-vrij' in 'observatie'. De veehouder krijgt daarna nog een mogelijkheid geboden om het bewakingsonderzoek binnen 4 weken af te ronden. Hij ontvangt hiervoor een laatste herinnering (en termijnstelling) van GD. Wanneer binnen 4 weken na toekenning van de observatiestatus het onderzoek nog steeds niet is afgerond dan wijzigt de bedrijfsstatus van 'observatie' in 'onbekend'; het abonnement wordt door GD beëindigd.

5.5. Antistoffen aangetoond bij > 3 runderen

Wanneer bij het bewakingsonderzoek antistoffen worden aangetoond bij > 3 runderen dan krijgt het bedrijf de status 'observatie'. Het bedrijf wordt dan door GD aangestuurd voor cohortonderzoek. Voor meer informatie over het cohortonderzoek zie punt 6.

5.6. Antistoffen getoond bij 2 runderen heronderzoek op antistoffen

Wanneer bij het bewakingsonderzoek antistoffen worden aangetoond bij twee runderen dan krijgt het bedrijf de status 'observatie'. Het bedrijf wordt dan door GD aangestuurd voor heronderzoek op antistoffen. Na aansturing heeft de veehouder 2 weken de tijd om de benodigde monsters in te sturen. Het heronderzoek bestaat uit:

- een bloedonderzoek op antistoffen van de twee runderen waarbij antistoffen waren aangetoond, en
- aangevuld met 5 runderen in de leeftijdscategorie van 8 t/m 12 maanden (> 243 dagen en < 365 dagen), welke niet in het oorspronkelijke onderzoek zaten.

Wanneer er minder dan 5 runderen aanwezig zijn in deze leeftijdscategorie dan wordt het aantal runderen aangevuld met runderen uit de leeftijdscategorie van 8 t/m 15 maanden (> 243 dagen en < 456 dagen). Wanneer er ook in deze categorie geen vijf runderen aanwezig zijn dan worden alle runderen voor onderzoek aangestuurd die wel binnen deze leeftijdsgroep vallen.

5.7. Geen runderen aanwezig voor heronderzoek → status BVD-vrij

Indien er helemaal geen runderen binnen de onder punt 5.6. genoemde leeftijdscategorieën aanwezig zijn (behalve de twee runderen met antistoffen) dan wordt het onderzoek afgehandeld als zijnde gunstig en volledig. Het bedrijf krijgt daarmee de status 'BVD-vrij' terug.

5.8. Uitslag heronderzoek: antistoffen

Wanneer bij het heronderzoek bij > 2 runderen antistoffen worden aangetoond, dan wordt het bedrijf aangestuurd voor cohortonderzoek. Voor meer informatie over het cohortonderzoek zie onder punt 6. Worden bij < 3 runderen antistoffen aangetoond, en is het onderzoek tijdig en volledig, dan krijgt het bedrijf de status 'BVD-vrij' terug. Bij een onvolledige uitslag wordt het abonnement door GD beëindigd.

6. Cohortonderzoek

6.1. Inhoud cohortonderzoek

Wanneer uit bewakingsonderzoek blijkt dat 3 of meer runderen antistoffen hebben, wordt het cohortonderzoek opgestart. Bij cohortonderzoek worden alle runderen in de leeftijdscategorie van 1 t/m 16 maanden (> 30 dagen en < 487 dagen) aangestuurd voor virusbloedonderzoek. Het bedrijf heeft gedurende deze periode de status 'observatie'. De periode voor dit onderzoek is 8 weken, te rekenen vanaf de datum van aansturing door GD.

6.2. Uitslag cohortonderzoek gunstig

Wanneer het cohortonderzoek tijdig en volledig wordt uitgevoerd en daarbij geen virus wordt aangetoond, dan ontvangt het bedrijf wederom de status 'BVD-vrij', mits er geen andere van belang zijnde onderzoeken openstaan.

6.3. Uitslag cohortonderzoek ongunstig

Wordt er bij het cohortonderzoek virus aangetoond bij één of meer runderen, dan is het nodig om deze runderen af te voeren. Het bedrijf krijgt hierover bericht van GD (zie punt 9). Na afvoer wordt het aanvullend jongveeonderzoek opgestart. Het bedrijf krijgt de status 'in onderzoek'. Voor meer informatie over het aanvullend jongveeonderzoek zie onder punt 4.

6.4. Cohortonderzoek niet tijdig en/of volledig uitgevoerd en/of rund niet tijdig afgevoerd

Indien het cohortonderzoek niet volledig en/of niet tijdig wordt uitgevoerd, dan wijzigt de bedrijfsstatus in 'onbekend'. Dit gebeurt ook bij niet tijdige afvoer van runderen waarbij virus is aangetoond. In al deze gevallen wordt het abonnement door GD beëindigd.

7. Bewaking status 'BVD-vrij' op basis van virusonderzoek (alleen indien veehouder op aanmeldingsformulier aangeeft hieraan de voorkeur te geven)

7.1. Startdatum bewakingsonderzoek

De datum waarop het aanvullend jongveeonderzoek met gunstig resultaat is afgerond is tevens de 'startdatum bewakingsonderzoek'. Het bedrijf krijgt de status 'BVD-vrij'. Indien bij aanmelding is aangegeven dat het bewakingsonderzoek moet plaatsvinden op basis van virusonderzoek, stuurt GD vanaf de startdatum bewakingsonderzoek elke vier maanden de bewaking aan. De periode voor dit onderzoek is 8 weken te rekenen vanaf de datum van aansturing door GD.

Runderen mogen ook direct bij geboorte via een oorbiopt op BVD-virus worden onderzocht. Voor meer informatie over de pilot oorbiopten, zie opmerking bij 4.2.

7.2. Inhoud bewakingsonderzoek op basis van virusonderzoek

Het bewakingsonderzoek bestaat uit virusbloedonderzoek van alle runderen in de leeftijdscategorie van 1 t/m 5 maanden (> 30 dagen en < 152 dagen) die nog niet eerder op virus zijn onderzocht. Zijn er geen runderen in de te onderzoeken Leeftijdscategorie, dan behoudt het bedrijf de status 'BVD-vrij' tot het eerstvolgende bewakingsonderzoek.

7.3. Uitslag bewakingsonderzoek gunstig

Het bedrijf behoudt de status 'BVD-vrij' zolang het bewakingsonderzoek tijdig en volledig wordt uitgevoerd en bij geen enkel onderzocht rund BVD-virus wordt aangetoond.

7.4. Bewakingsonderzoek niet tijdig en/of volledig → observatie → onbekend

Wanneer de voor het bewakingsonderzoek benodigde monsters niet binnen de door GD aangegeven termijn zijn ontvangen wijzigt de status van het bedrijf van 'BVD-vrij' in 'observatie'. De veehouder krijgt in dit geval nog één mogelijkheid geboden om het bewakingsonderzoek af te ronden. Hij ontvangt hiervoor een herinnering (en termijnstelling) van GD. Wanneer het onderzoek niet binnen 4 weken na ontvangst van de Reglement observatiestatus is afgerond, dan wijzigt de bedrijfsstatus van 'observatie' in 'onbekend'. Het abonnement wordt door GD automatisch beëindigd.

7.5. Virus aangetoond

Wanneer bij het bewakingsonderzoek BVD-virus wordt aangetoond bij één of meer runderen, dan is het nodig om deze dieren af te voeren. Het bedrijf krijgt hierover bericht van GD (zie punt 9). Na afvoer wordt het aanvullend jongveeonderzoek weer opgestart. Het bedrijf krijgt de status 'in onderzoek'. Voor meer informatie over het aanvullend jongveeonderzoek zie onder punt 4.

7.6. BVD-virusonderzoek uitgevoerd bij rund met de leeftijd van < 30 dagen

Wanneer er een virusonderzoek wordt uitgevoerd bij een rund jonger dan 30 dagen dan is deze uitslag alleen geldig indien er BVD-virus bij het rund wordt aangetoond. Na afvoer van de virusdrager wordt het aanvullend jongveeonderzoek opnieuw opgestart (nieuwe startdatum aanvullend jongveeonderzoek). Wanneer er een virusonderzoek wordt uitgevoerd bij een rund jonger dan 30 dagen dan is deze uitslag niet geldig indien er geen BVD-virus wordt aangetoond. Het dier moet opnieuw worden onderzocht zodra het tenminste 30 dagen oud is. Dit geldt niet voor onderzoek via een oorbiopt op BVD-virus. Dit kan vanaf de geboorte van een kalf.

8. Aanvoercontrole door GD

8.1. Inhoud aanvoercontrole

GD voert aanvoercontrole uit bij alle bedrijven die deelnemen aan het programma BVD-vrij Certificering. Bij aanvoer van een niet BVD-virusvrij gecertificeerd bedrijf wordt het bedrijf aangestuurd door virusbloedonderzoek van de aangevoerde runderen. De periode voor dit onderzoek is 8 weken, te rekenen vanaf de datum van aansturing door GD. Een BVD-vrij bedrijf ontvangt na aanvoer van een niet gecertificeerd bedrijf onmiddellijk de status 'observatie'. Bedrijven die nog bezig zijn met het intakeonderzoek of het aanvullend jongveeonderzoek behouden de status "in onderzoek".

8.2 Geen virus aangetoond bij aanvoercontrole

Wanneer het aanvoeronderzoek volledig en tijdig is uitgevoerd en er is geen BVD-virus aangetoond, dan krijgen de bedrijven die BVD-vrij waren hun vrije status terug. De overige bedrijven gaan verder met de onderzoeksfase waarin zij zich bevonden.

8.3 Wel virus aangetoond bij aanvoercontrole

Wanneer bij het aanvoeronderzoek van aangevoerde runderen BVD-virus wordt aangetoond bij één of meer runderen, dan is het nodig om deze dieren af te voeren. Het bedrijf krijgt hierover bericht van de GD (zie punt 9). Na afvoer binnen de door GD aangegeven termijn wordt het aanvullend jongveeonderzoek (opnieuw) opgestart m.u.v. bedrijven die nog in intake staan. Het bedrijf krijgt / behoudt de status 'in onderzoek'. Zie voor informatie over het aanvullend jongveeonderzoek onder punt 4.

8.4 Onderzoek van aangevoerde runderen niet tijdig/volledig

Wordt het aanvoeronderzoek niet tijdig en/of volledig uitgevoerd, dan wordt het abonnement door GD automatisch beëindigd.

9. Afvoer virusdragers

Indien bij runderen BVD-virus wordt aangetoond, dan wordt het bedrijf geadviseerd om de desbetreffende runderen af te voeren. Indien de virusdragers niet binnen maximaal 4 weken na deze berichtgeving zijn afgevoerd, beëindigt GD automatisch het abonnement.

10. Beëindiging abonnement door GD of door veehouder

Bij beëindiging abonnement krijgt het bedrijf onmiddellijk de status 'onbekend'. Afhandeling vindt plaats volgens de Algemene Voorwaarden van GD.

11. Diversen

11.1 Aansturing onderzoek

GD doet haar uiterste best om de onderzoeken tijdig aan te sturen. Indien de aansturingsbrief niet op tijd aankomt, door welke oorzaak ook, vraagt GD de veehouder zelf contact op te nemen met de DGA (tel. 0900-1770). Indien de veehouder geen runderen heeft in de te onderzoeken leeftijdscategorie kan door de GD op basis van de (veterinair) relevante feiten en omstandigheden - worden bepaald welke stappen / maatregelen worden genomen.

11.2 Ongunstige uitslag van niet door GD aangestuurd onderzoek (ongeacht laboratorium)

Indien de veehouder op eigen initiatief BVD-virusonderzoek laat doen bij één of enkele runderen, en de uitslag van dit onderzoek is ongunstig, wordt hij gevraagd onmiddellijk contact op te nemen met de DGA van GD (0900-1770) (informatieplicht). Vervolgens zal door GD - op basis van de (veterinaire) relevante feiten en omstandigheden - worden bepaald welke stappen / maatregelen worden genomen.

11.3 Monstername bloed- en tankmelkonderzoek

Alle bloed- en tankmelkmonsters worden genomen door de op het bedrijf praktiserende dierenarts, in het bezit van een samenwerkingsovereenkomst met GD. De dierenarts draagt (in opdracht en onder verantwoordelijkheid van de veehouder) zorg voor het correct en geborgd nemen en identificeren van de monsters van de runderen en voor het verzenden naar GD.

11.4 Wijziging reglement

GD kan voor de uitvoering van het reglement nadere regels stellen en/of dit reglement wijzigen. Van iedere wijziging stelt GD de deelnemers in kennis via een publicatie in het magazine *GD Herkauwer* of via schriftelijke berichtgeving op enige andere wijze.

11.5 Algemene Voorwaarden GD

Op alle GD-werkzaamheden zijn de 'Algemene Voorwaarden GD' van toepassing (in bezit veehouder én gratis opvraagbaar via tel. 0900-1770 of www.gddiergezondheid.nl)